

ARHITEKTURA I KULTURA STANOVANJA U ZAGREBU I GRADOVIMA SREDNJE EUROPE 1880.–1940.

9. i 10. listopada 2025., Zagreb

ARHZAG Glavna je aspiracija gradogradnje od druge polovine 19. stoljeća oblikovati ambijent velegrada — novoga urbanog mjerila s novim javnim sadržajima, oblicima i standardom stanovanja koji svi poživaju na impozantnoj infrastrukturi. Gradske vlasti, civilni inženjeri, urbanisti i arhitekti dio su razgranate mreže srednjoeuropskih stručnjaka koji gradeći nova urbana središta komuniciraju svoja znanja i prakse, usvajaju i modificiraju stalno nove stilske, tipološke i morfološke predloške. Ti novi urbani prostori formirali su kako identitet samih gradova tako i čitavoga srednjoeuropskog prostora ukazujući eksplicitno na njihovu političku, gospodarsku i kulturnu povezanost. Glavninu građevnog fonda čine **najamne ugrađene stambene zgrade** čija će transformacija odražavati sociokulturne i gospodarske domete sredine. Potaknuti aktualnim stanjem obnove zagrebačkoga Donjeg grada, pet godina nakon (razarajućeg) potresa 2020. godine, želimo sagledati rezultate aktualnih istraživanja stanogradnje povijesnih urbanih cjelina srednjoeuropskih gradova 19. i prve polovine 20. stoljeća u pet cjelina:

- I Arhitektonsko oblikovanje stambenih zgrada u Zagrebu i gradovima Srednje Europe 1880.–1940.
- II Prenamjene i preoblikovanja stambene arhitekture u Zagrebu i gradovima Srednje Europe
- III Novi standardi i tehničke inovacije gradske infrastrukture u razdoblju 19./20. stoljeća i intervencije kasnijih razdoblja na pojedinačnim primjerima i interpolacijama u blokovima
- IV Kultura stanovanja, oblikovanja interijera i urbanog dizajna 19./20. stoljeća i suvremeno stanovanje u tom prostoru
- V Memorija prostora u suvremenom urbanom kontekstu

Posebno nas zanima kako se danas **istražuje, obnavlja i štiti** to kulturološki i identitetski vrijedno nasljeđe suočeno s brojnim izazovima u zemljama istočne Srednje Europe s kojima dijelimo iskustva tranzicije 1990-ih godina, a recentno i turistifikacije i gentrifikacije gradskih središta. U ovom razdoblju većina stambenog fonda prolazi i prve velike zahvate — prenamjenu iz stambene u poslovno-trgovačku namjenu, kratkoročni najam itd. Osim stanova, devastacijama su, međutim, podložni i zajednički reprezentativni prostori sa svojom opremom, koja je vrijedna ilustracija oblikovanja i dometa umjetničkoga obrta svoga vremena (ulazi, stubišta i građevna stolarija kao primjeri umjetničkoga obrta). Koje su stvarne potrebe, mogućnosti i kriteriji te primjeri dobrih praksa za prenamjenu, uz onu najčešću — prenamjenu za javne i kulturne sadržaje? Kakve su prakse obnove, dogradnje i nadogradnje (*reuse, renovation and remodeling*) stambene povijesne arhitekture danas?

U promatranom razdoblju prekretnicu definitivno predstavlja Prvi svjetski rat i njegove geopolitičke posljedice — raspad starih carstava i formiranje novih državnih zajednica s novim društvenim elitama. Osim fizičke devastacije, na djelu je i zaborav, nestanak spomena brojnih važnih osoba, aktera procesa gradogradnje, investitora, vlasnika i stanara, graditelja, majstora umjetničkog obrta i tvrtki koje su se bavile industrijskom i obrtničkom proizvodnjom iz memorije grada. Koje su prakse njegovanja urbane memorije na aktere procesa gradogradnje 19. i 20. stoljeća?

Sve zainteresirane pozivamo da prijave izlaganje na engleskom jeziku u trajanju od 15 minuta slanjem sažetka izlaganja (opsega 150 riječi) i kratke biografije izlagača (70 riječi). Prijave se primaju do 2. lipnja 2025. u 12 sati na adresu zagreb_conference@ipu.hr i na adrese članica organizacijskog odbora Irene Kraševac (ikrasevac@ipu.hr) i Ane Ćurić (acuric@ipu.hr). Kotizacija za sudjelovanje na konferenciji se ne naplaćuje. Organizatori planiraju objavu radova s konferencije u međunarodno recenziranom zborniku u slobodnom pristupu Open Access.

ORGANIZATORI INSTITUT ZA POVIJEST UMJETNOSTI
ARHITEKTONSKI FAKULTET U ZAGREBU

ZNANSTVENI I ORGANIZACIJSKI ODBOR **Katarina Horvat-Levaj**, Institut za povijest umjetnosti, Zagreb
Irena Kraševac, Institut za povijest umjetnosti, Zagreb
Tamara Bjažić Klarin, Institut za povijest umjetnosti, Zagreb
Siniša Justić, Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Alan Braun, Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Lea Pelivan, Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Andreas Nierhaus, Wien Museum; Sveučilište u Beču
Markus P. Swittalek, Sveučilište u Kremstu, Centar za graditeljsko nasljeđe i infrastrukturu
Marina Bagarić, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb
Jana Vukić, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za sociologiju
Ivana Haničar Buljan, Institut za povijest umjetnosti, Zagreb
Ana Ćurić, Institut za povijest umjetnosti, Zagreb

VAŽNI PODACI **ROK ZA PRIJAVU**
2. lipnja 2025. u 12 sati
PRIJAVA SLANJEM SAŽETKA I KRATKE BIOGRAFIJE NA
zagreb_conference@ipu.hr / ikrasevac@ipu.hr / acuric@ipu.hr
OBAVIJEST O PRIHVAĆANJU PRIJAVE
2. srpnja 2025.
TERMIN ODRŽAVANJA
9. i 10. listopada 2025.
MJESTO ODRŽAVANJA
Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

ARHZAG
